

Abans moltes noies de Quart treballaven a la bòbila de Can Ginesta, vostè també ho va fer?

N'hi anaven moltes, però jo de seguida que vaig plegar de l'escola em vaig quedar a casa a ajudar als meus pares. Era molt cansat allò perquè els hi feien posar els rajols en un carretó i agafat'hi! A l'hora del sol per allà fora les eres... En canvi treballant a casa si tenies calor anaves a dins... Era molt diferent perquè t'ho podies combinar i no anaves amb un horari fix.

Així va treballar sempre a casa seva?

Quan els meus pares varen plegar vaig anar amb en Xavier de Can Llorenç, que va posar una màquina de fer testos. M'ho va dir perquè ja sabia remenar la terra. Hi anava tres cops per setmana i els feia amb la Maria. Què poc que es tardava de fer un post amb la màquina!

Què és un post?

Unes fustes d'uns 2 metres de llarg, les agafàvem i les posàvem sobre els muradors, que són com unes taules que hi havia en el treballador, al costat de la roda. Les anàvem omplint, hi cabien 10 ó 12 testos, i quan eren plenes les duiem a fora a assecar i n'hi posàvem un altre.

Com era la màquina?

Anava elèctrica i era de dues peces amb la forma de test, la matriu i la premsa, i entre totes dues hi quedava el test. Si no la volies parar havies de ser dos treballant-hi. Un feia una mica de pinzellada de gas-oil i hi posava el terròs de fang que ja estava preparat a mida i l'altre ja només havia de treure el test. Els petits quedaven polits però als grossos els havies de passar una esponja per dalt. Era un posar i treure i en un moment ho emplenaves tot de testos, però era més bonic veure fer-ho a mà, allò sí que era artesanía.

Per coure ara tenen termòmetres, però i abans?

Es feia amb una canya o un brot llarg. El ficàvem per un forat que hi havia a sobre dels torns, llavors s'encenia i sabies si el vernís de la terrissa de dins estava bé. Això encara té més mèrit! No sabies mai a quina temperatura covies però anaves augmentant el foc sempre. Començàvem amb poca cosa, anar escalfant, anar escalfant, anar escalfant, fins al final que hi tiraves un feix i un altre. S'havia d'estar sempre de guàrdia i no es podia deixar. Per escaldar començàvem havent dinat fins cap a les 8 o les 9 del vespre, per coure sí que s'hi estava més, de vegades encenies a les 5 o les 6 del matí i s'hi estaven fins a les 10 o les 11 del vespre. Es covia un cop al mes, el que durava tot el procés, i ara couen en una setmana.

D'on venien els vernissos?

Ens els enviaven de Jaén amb uns saquets petits de 46 Kg. (perquè el quintar castellà és de 46 Kg. i el català de 40Kg.). Es desfeia en aigua i es passava per un sedàs perquè no hi hagués gens de porqueria. Aquí només s'envernissava en vermell, a la Bisbal sí que ho feien amb els altres colors. Ara envernissen de qual-sevol manera; abans la que era escaldada la podies vernissar on volies però la crua s'havia de fer al sol amb l'obra ben calenta perquè així el vernís s'hi enganxava més.

Anava gaire sovint amb tren?

L'agafava el dissabte per anar a mercat a dos quarts de nou i els diumenges, quan érem més grandetes i ens deixaven, el de les tres per anar a fer un vol i amb el de les vuit cap a casa. Però llavors ja va venir la Guerra, quan era la bona edat per sortir. No ens podíem moure de casa perquè no feien ball ni cine ni res en temps de guerra. Després ja no hi havia ni nois per anar a ballar. Es van passar quatre o cinc anys morts.

Qui era l'alcalde durant la República?

En temps de guerra va ser-ho en Llorenç Bonadona. Quan van treure els sants de l'església i els van cremar allà defora, el van anar a buscar a casa seva i hi va anar descalç. Després no va patir cap represàlia perquè era un home que no es ficava mai en res, en política ni s'hi fixava, deia feu el que vulgueu.